DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 2 oktober 2003 *

I mål C-195/99 P,

Krupp Hoesch Stahl AG, Dortmund (Tyskland), företrätt av F. Montag, Rechtsanwalt, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 11 mars 1999 av förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning) i mål T-147/94, Krupp Hoesch mot kommissionen (REG 1999, s. II-603), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av J. Currall och W. Wils, båda i egenskap av ombud, biträdda av H.-J. Freund, Rechtsanwalt, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Wathelet samt domarna D.A.O. Edward, A. La Pergola, P. Jann (referent) och S. von Bahr,

generaladvokat: C. Stix-Hackl,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören M.-F. Contet,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 31 januari 2002,

och efter att den 26 september 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Krupp Hoesch Stahl AG har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 25 maj 1999, med stöd av artikel 49 i EKSG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 11 mars 1999 i mål T-147/94, Krupp

Hoesch mot kommissionen (REG 1999, s. II-603) (nedan kallad den överklagade domen), i vilken förstainstansrätten till viss del ogillade Krupp Hoesch Stahl AG:s talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut 94/215/EKSG av den 16 februari 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 65 i EKSG-fördraget angående avtal och samordnade förfaranden bland europeiska stålbalksproducenter (EGT L 116, s. 1) (nedan kallat det omtvistade beslutet). I beslutet påförde kommissionen klaganden böter med stöd av artikel 65 i EKSG-fördraget.

Bakgrund och det omtvistade beslutet

2 Det framgår av den överklagade domen att den europeiska stålindustrin från och med år 1974 drabbades hårt av en minskad efterfrågan som ledde till problem i form av överskott i utbudet och överproduktion samt en låg prisnivå.

3 Efter att ha försökt hantera krisen genom att företagen frivilligt gjorde ensidiga åtaganden i fråga om utbudet av stålvolymer på marknaden och minimipriser (Simonetplanen), och genom att riktpriser och minimipriser fastställdes (Davignonplanen, Eurofer 1-avtalet), konstaterade kommissionen år 1980 att det förelåg en påtaglig krissituation i den mening som avses i artikel 58 i EKSG-fördraget och föreskrev obligatoriska kvoter för produktionen av bland annat stålbalkar. Nämnda gemenskapssystem upphörde att gälla den 30 juni 1988.

4 Kommissionen hade redan dessförinnan i flera meddelanden och beslut tillkännagivit att kvoteringssystemet skulle överges, varvid den erinrat om att upphörandet av detta system innebar en återgång till en marknad med fri konkurrens mellan företagen. Sektorn kännetecknades emellertid även fortsättningsvis av överproduktion som enligt de sakkunniga omgående måste minskas i sådan omfattning att företagen kunde möta konkurrensen på världsmarknaden.

5 Efter det att kvoteringssystemet hade upphört införde kommissionen ett övervakningssystem som innebar att statistik över tillverkning och leveranser samlades in, att utvecklingen på marknaderna följdes upp och att företagen regelbundet tillfrågades om situationen och tendenserna på marknaden. Företagen inom sektorn, däribland vissa medlemmar i branschsammanslutningen Eurofer, hade därför regelbunden kontakt med GD III (kommissionens generaldirektorat för inre marknad och industripolitik) (nedan kallat GD III) inom ramen för samrådsmötena. Övervakningssystemet upphörde den 30 juni 1990 och ersattes av ett system för individuell och frivillig information.

6 I början av år 1991 utförde kommissionen olika kontroller vid ett antal stålföretag och företagssammanslutningar inom denna sektor. Den 6 maj 1992 tillställdes dessa ett meddelande om anmärkningar. Förhör hölls i början av år 1993.

7 Kommissionen antog den 16 februari 1994 det omtvistade beslutet. I detta beslut slog kommissionen fast att sjutton europeiska stålföretag och en företagssammanslutning hade deltagit i en rad överenskommelser, beslut och samordnade förfaranden för prisfastställelse, uppdelning av marknader och utbyte av konfidentiell information på gemenskapsmarknaden för stålbalkar i strid med artikel 65.1 i EKSG-fördraget. Genom beslutet påfördes fjorton företag böter för överträdelser som skett mellan den 1 juli 1988 och den 31 december 1990.

Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

8 Klaganden väckte talan vid förstainstansrätten den 11 april 1994 och yrkade att det omtvistade beslutet delvis skulle ogiltigförklaras.

9 Förstainstansrätten biföll delvis klagandens talan i den överklagade domen och sänkte därvid böterna som påförts klaganden.

Parternas yrkanden

10 Klaganden har yrkat att domstolen skall

— upphäva förstainstansrättens dom i den del klaganden i punkt 1 i domslutet åläggs att betala 9 000 euro, i den del klagandens talan ogillas i punkt 2 i domslutet och i den del klaganden i punkt 3 i domslutet förpliktas att bära sina egna rättegångskostnader och att ersätta hälften av kommissionens rättegångskostnader,

— ogiltigförklara artiklarna 1, 3 och 4 i det omtvistade beslutet, samt

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna vid förstainstansrätten och i domstolen.

11 Kommissionen har yrkat att domstolen skall

— ogilla överklagandet, och

— förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.

Grunderna för överklagandet

12 Klaganden har anfört följande sju grunder till stöd för sin talan:

1) Åsidosättande av kommissionens arbetsordning i dess lydelse enligt kommissionens beslut 93/492/Euratom, EKSG, EEG av den 17 februari 1993 (EGT L 230, s. 15) (nedan kallad 1993 års arbetsordning).

2) Åsidosättande av artikel 33 i EKSG-fördraget.

3) Åsidosättande av artikel 65.1 i EKSG-fördraget när det gäller informationsutbyte och tolkning av begreppet "normal konkurrens" samt klagandens deltagande i de påstådda överträdelserna.

4) Felaktig rättstillämpning vad gäller de påstådda överträdelserna rörande fastställande av priser på den tyska marknaden.

5) Åsidosättande av artikel 65.5 i EKSG-fördraget när det gäller bedömningen av klagandens vårdslöshet.

6) Åsidosättande av motiveringsskyldigheten enligt artikel 15 i EKSG-fördraget.

7) Åsidosättande av artikel 6 i Europeiska konventionen om skyddet för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen) genom att förfarandet vid förstainstansrätten påstås ha pågått under orimligt lång tid.

13 De punkter i den överklagade domen som respektive grund avser kommer att anges allteftersom grunderna behandlas.

Överklagandet

Den första grunden

14 Den första grunden består av två delar. Den första delgrunden avser ett åsidosättande av artiklarna 5 och 6 i 1993 års arbetsordning och den andra delgrunden avser ett åsidosättande av artikel 16 i nämnda arbetsordning.

Den första grundens första del

15 Klaganden har hävdat att förstainstansrätten åsidosatte artiklarna 5 och 6 i 1993 års arbetsordning när den uppställde krav på närvaro och ett visst antal

röster för att kommissionen skulle anta beslut med giltig verkan. Förstainstansrätten gjorde nämligen i punkt 63 i den överklagade domen en felaktig tolkning av protokollet från kommissionens sammanträde, under vilket det omtvistade beslutet fattades (nedan kallat protokollet), och kom därmed till den felaktiga slutsatsen att nämnda beslut fattades med iakttagande av dessa bestämmelser.

16 Denna tolkning motsvarade inte heller den kollegialitetsprincip som fastslagits av domstolen i dom av den 15 juni 1994 i mål C-137/92 P, kommissionen mot BASF m.fl. (REG 1994, s. I-2555), punkt 64, enligt vilken kollegiets ledamöter skall vara närvarande när beslut antas.

17 Kommissionen har hävdat att klaganden ifrågasätter fastställandet av de faktiska omständigheterna och bevisprövningen, varför invändningen inte kan upptas till prövning.

18 I andra hand har kommissionen gjort gällande att överklagandet inte kan vinna bifall på denna delgrund. Uppgiften på sidan 40 i protokollet att kanslicheferna och en tjänsteman vid kansliet för två kommissionärer närvarade vid mötet "i kommissionsledamöternas frånvaro" medför emellertid inte att bevisvärdet och giltigheten av närvarolistan över vilka kommissionsledamöter som var närvarande och frånvarande vid överläggningen rörande det omtvistade beslutet, vilken återfinns på sidan 2 i protokollet, sätts i fråga.

Domstolens bedömning

19 Domstolen erinrar inledningsvis om att ett överklagande skall vara begränsat till rättsfrågor, vilket framgår av artikel 32d.1 KS och artikel 51 i EKSG-stadgan för domstolen. Förstainstansrätten är alltså ensam behörig att fastställa de relevanta faktiska omständigheterna och att bedöma bevisningen, utom i de fall då rätten

har missuppfattat omständigheterna och bevisningen (se, bland annat, dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m.fl., REG 1994, s. I-1981, punkterna 49 och 66, av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. I-8375, punkt 194, och av den 10 december 2002 i mål C-312/00 P, kommissionen mot Camar och Tico, REG 2002, s. I-11355, punkt 69).

20 Domstolen påpekar att klaganden inte har hävdat att förstainstansrätten missuppfattade innehållet i protokollet, utan endast bestridit den bedömning som rätten gjorde i punkt 63 i den överklagade domen.

21 Domstolen konstaterar således att den första grundens första del inte kan upptas till sakprövning.

Den första grundens andra del

22 Klaganden har anfört att förstainstansrätten tillämpade artikel 16 i 1993 års interna arbetsordning, en artikel som avser bestyrkande av kommissionens beslut och den formella framställningen av dessa, på ett felaktigt sätt. Rätten slog nämligen felaktigt fast att det omtvistade beslut som kommissionen delgav klaganden hade bestyrkts den 23 februari 1994. För det första fastställde förstainstansrätten varken att den version av det omtvistade beslutet som delgavs klaganden var identiskt med version K(94) 321/2 och K(94) 321/3 av nämnda beslut, eller att denna delgivna version i sig vederbörligen hade fogats till protokollet. Klaganden har vidare ifrågasatt huruvida den förstnämnda delgivna versionen i sig hade bifogats protokollet i vederbörlig ordning. För det andra kunde kommissionen inte heller inge protokollet med underskrift i original av dess ordförande och generalsekreterare, och datum för undertecknande av protokollet saknades.

23 Förstainstansrätten utgick enligt klaganden ifrån att kommissionens beslut vederbörligen hade bestyrkts och åberopade presumtionen om gemenskapsrättsakters giltighet. Därigenom åsidosattes syftet med denna presumtion, eftersom giltighetspresumtionen inte hindrar att ett beslut ogiltigförklaras om det har skett ett åsidosättande av formföreskrifter vid antagandet av detta.

24 Enligt kommissionen skall invändningen att de olika versionerna av det omtvistade beslutet inte kan identifieras inte tas upp till prövning eftersom klaganden inte alls har motiverat varför förstainstansrättens resonemang i detta avseende är felaktigt, och eftersom denna delgrund avser fastställandet av sakomständigheterna, en uppgift som uteslutande ankommer på förstainstansrätten. Kommissionen anser inte heller att invändningen att bevisningen av att det omtvistade beslutet är bestyrkt kan tas upp till prövning. Prövningen av en sådan fråga ankommer nämligen uteslutande på förstainstansrätten, utom i fall då bevisningen har missuppfattats.

Domstolens bedömning

25 Domstolen konstaterar att klaganden med den första grundens andra del ånyo har ifrågasatt förstainstansrättens bedömning av sakomständigheter och bevis i följande punkter i den överklagade domen:

— Punkt 83, i vilken förstainstansrätten presumerade att handlingarna K(94) 321/2 och K(94) 321/3 hade fogats till protokollet.

— Punkt 84, i vilken förstainstansrätten fann att det inte hade visats att det fanns en innehållsmässig skillnad mellan den delgivna versionen av det omtvistade beslutet och den version som fogats till protokollet.

— Punkt 85, i vilken förstainstansrätten bedömde att handlingarna K(94) 321/2 och K(94) 321/3 skulle anses vara bestyrkta genom namnteckningarna av kommissionens ordförande och generalsekreterare på första sidan av protokollet.

— Punkt 86, i vilken förstainstansrätten slog fast att generalsekreterarens vidimering för kommissionen utgjorde tillräcklig bevisning för att protokollets originalversion bär kommissionens ordförandes och generalsekreterares underskrift i original.

— Punkt 88, i vilken förstainstansrätten fastställde att protokollet vederbörligen undertecknats av kommissionens ordförande och generalsekreterare den 23 februari 1994.

26 Det räcker, i fråga om den i artikel 85 i den överklagade domen förekommande hänvisningen till legalpresumtionen till förmån för gemenskapsinstitutionernas rättsakter (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot BASF m.fl., punkt 48), att konstatera att förstainstansrätten inte tillmätte denna någon faktisk eller rättslig betydelse. Rätten fastställde att bestyrkandet skett i vederbörlig ordning uteslutande på grundval av rättens egen bedömning av sakomständigheterna och bevisen.

27 Således skall den första grundens andra del, i den mån den avser nämnda bedömning, inte tillmätas någon betydelse.

28 Domstolen finner alltså att denna delgrund till viss del inte kan upptas till prövning och i övriga delar inte skall tillmätas någon betydelse.

29 Den första grunden skall följaktligen till viss del inte tas upp till prövning och kan i övrigt inte leda till bifall för talan.

Den andra grunden

30 Enligt den andra grunden åsidosatte förstainstansrätten artikel 33 i EKSG-fördraget, genom att överskrida sina befogenheter för prövning av det omtvistade beslutet.

31 Artikel 33 första och andra styckena i EKSG-fördraget är avfattad enligt följande:

"Domstolen skall vara behörig att pröva ogiltighetstalan, som väcks av en av medlemsstaterna eller av rådet mot kommissionens beslut och rekommendationer rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av fördraget eller av någon bestämmelse som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. Domstolens prövning får dock inte innefatta en värdering av den genom ekonomiska sakförhållanden och omständigheter uppkomna situationen, som föranlett dessa beslut eller rekommendationer, om det inte hävdas att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk eller uppenbart åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning.

Företag eller sammanslutningar som avses i artikel 48 får på lika villkor föra talan mot beslut och rekommendationer, som är riktade till dem, eller mot allmänna beslut och rekommendationer, som de anser innebär maktmissbruk gentemot dem."

32 Grunden avser punkt 122 i den överklagade domen som är avfattad enligt följande:

"Det skall således fastslås att i punkterna 263—272 i [det omtvistade] beslutet ansågs de omtvistade systemen för utbyte av information utgöra självständiga överträdelser av artikel 65.1 i fördraget. De argument som kommissionen anförde i sitt svar av den 19 januari 1998 och vid förhandlingen skall således inte beaktas, eftersom de syftar till att ändra denna rättsliga bedömning."

33 Klaganden har hävdat att förstainstansrätten överskred gränserna för sina befogenheter enligt artikel 33 i EKSG-fördraget när den i punkt 122 i den överklagade domen korrigerade det omtvistade beslutet genom att tolka detta på ett sätt som inte överensstämmer med dess innehåll i fråga om kommissionens förklaringar och beslutets ordalydelse. Förstainstansrätten slog nämligen fast att kommissionen hade klassificerat informationsutbytet som en självständig överträdelse, medan kommissionen själv som svar på förstainstansrättens fråga förklarade att den utgick ifrån att informationsutbytet var en del av mera vittgående överträdelser, bland annat avtal om fastställande av priset och uppdelning av marknader, eftersom informationsutbytet hade gjort det lättare att sluta dessa avtal.

34 Enligt kommissionen kan denna grund inte tas upp till sakprövning eftersom kommissionens kvalificering av systemet för informationsutbyte inte är en rättslig fråga utan en faktisk sådan som domstolen inte får pröva. Kommissionen har i andra hand gjort gällande att grunden inte skall tillmätas någon betydelse. Överklagandet avser nämligen det omtvistade beslutet och inte de förklaringar som kommissionens företrädare lämnat under förfarandet, vilka för övrigt inte skall beaktas av förstainstansrätten.

Domstolens bedömning

35 Domstolen påpekar att klaganden inte har visat eller ens försökt att visa på vilket sätt förstainstansrätten skulle ha åsidosatt artikel 33 i EKSG-fördraget och överskridit sina befogenheter när den hellre tolkade det omtvistade beslutet själv än satte tilltro till förklaringarna som lämnats i svaret av den 19 januari 1998 och av kommissionens företrädare vid förhandlingen.

36 Domstolen anser att det i detta avseende är tillräckligt att konstatera att förstainstansrätten själv får tolka en gemenskapsakt när den dömer i ett mål om ogiltigförklaring av densamma.

37 Därav följer att förstainstansrätten inte överskred sina befogenheter när den tolkade det omtvistade beslutet, och att talan inte kan bifallas på den andra grunden.

Den tredje grunden

38 Den tredje grunden avser att förstainstansrätten åsidosatte artikel 65.1 i EKSG-fördraget. Denna grund är uppdelad på fyra delgrunder. Den första delgrunden avser att förstainstansrätten felaktigt ansåg att informationsutbytet utgjorde en självständig överträdelse, den andra delgrunden avser en felaktig tolkning av begreppet normal konkurrens, den tredje delgrunden avser att det skedde en felaktig rättstillämpning såtillvida att det beaktades att U-profiler enbart tillverkades av klaganden och den fjärde delgrunden avser att det skedde en felaktig rättstillämpning vid bedömningen av klagandens deltagande i informationsutbytet.

Den tredje grundens första del

39 Den tredje grundens första del avser att förstainstansrätten åsidosatte artikel 65.1 i EKSG-fördraget när den antog att den självständiga överträdelsen av informationsutbytet, som hade ifrågasatts genom den andra grunden, hade bevisats. Förstainstansrätten hade därvid varken motiverat eller visat de påstådda effekterna på konkurrensen av informationsutbytet.

40 Denna delgrund avser punkterna 124—150 i den överklagade domen och särskilt punkterna 135 och 142.

41 Förstainstansrätten erinrade i punkt 126 i den överklagade domen om att "EKSG-fördraget, och särskilt artiklarna 4 d och 65.1, är baserad på uppfattningen att varje företag skall på ett självständigt sätt fastställa den politik som det avser att föra på den gemensamma marknaden utan att samråda med sina konkurrenter".

42 Rätten konstaterade i följande punkter i den överklagade domen detaljrikedomen hos de uppgifter som spreds (punkt 128), deras aktualitet och den täta förekomsten av dessa (punkterna 129—131), den omständigheten att uppgifterna endast delgavs ett visst antal producenter, men inte till konsumenter och andra konkurrenter (punkt 132), de berörda produkternas enhetliga karaktär (punkt 133) och marknadens oligopolstruktur som i sig kan minska konkurrensen (punkt 134).

43 Förstainstansrätten slog således fast följande i punkt 135 i den överklagade domen:

"De omständigheter som angavs i punkterna 49—60 i [det omtvistade beslutet] bekräftar att de omtvistade systemen klart påverkade självständigheten i deltagarnas beslut med hänsyn till alla omständigheter i detta fall, i synnerhet uppgifternas aktualitet och fördelning, som endast var avsedda för producenterna, produkternas karaktär och graden av koncentration på marknaden."

44 Rätten påpekade dessutom i punkt 136 i den överklagade domen att de uppgifter som spridits varit föremål för regelbundna diskussioner inom Eurofers stålbalkskommission (nedan kallad stålbalkskommissionen), vid vilka anmärkningar riktades mot vissa företag. Rätten drog härav i punkt 137 i den domen slutsatsen att informationen som mottagits inom ramen för de omtvistade systemen påtagligt kunde påverka företagens uppträdande.

45 Förstainstansrätten konstaterade i punkt 139 i den överklagade domen att den ömsesidiga kontrollen som ingår i detta informationsutbyte företrädesvis skedde under kommissionens tidigare hållningssätt, vilket syftade till att bevara "traditionella handelsflöden". Punkt 141 rörde informationsutbytet inom Walzstahl-Vereinigung, en förening för tillverkare av laminatprodukter.

46 Rätten fastslog följande i punkt 142 i den överklagade domen:

"Av detta följer att de omtvistade systemen för utbyte av information klart minskade självständigheten i de beslut som de deltagande företagen fattade, genom att konkurrensens normala risker ersattes med ett praktiskt inbördes samarbete."

47 Klaganden anser att förstainstansrätten felaktigt hämtade stöd i rättspraxis avseende marknaden för traktorer (förstainstansrättens domar av den 27 oktober 1994 i mål T-34/92, Fiatagri och New Holland Ford mot kommissionen, REG 1994, s. II-905, svensk specialutgåva, volym 16, s. II-87, och i mål T-35/92, Deere mot kommissionen, REG 1994, s. II-957, svensk specialutgåva, volym 16, s. II-129, samt domstolens dom av den 28 maj 1998 i mål C-7/95 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-3111, och i mål C-8/95 P, New Holland Ford mot kommissionen, REG 1998, s. I-3175) när den antog att marknaden för stålbalkar liksom marknaden för traktorer utgjorde en snäv oligopolstruktur, och när den på detta sätt motiverade bedömningen att systemen med informationsutbyte, även betraktade vart och ett för sig, utgör en överträdelse av konkurrensrätten. Som förstainstansrätten själv slog fast i punkt 134 i den överklagade domen innehade de tio största företagen som deltog i detta utbyte endast två tredjedelar av marknaden för stålbalkar, vilket är kännetecknande för en hård konkurrens mellan flera olika företag. Detta utesluter under alla förhållanden teorin om en enkel oligopolstruktur och än mer teorin om en starkt koncentrerad marknad.

48 Kommissionen har hävdat att den tredje grundens första del, som har formulerats på ett mycket generellt sätt, inte kan upptas till prövning eftersom det varken preciseras vilken del av den överklagade domen som kritiken i denna delgrund riktas mot eller vilka rättsliga argument som åberopas.

49 Enligt kommissionen kan klagandens invändningar mot förstainstansrättens konstateranden angående strukturen på marknaden för stålbalkar inte tas upp till prövning, eftersom de riktas mot bedömningar av sakomständigheterna. Kommissionen har vidare anfört att klaganden själv klassificerade marknaden för stålbalkar som en oligopolmarknad under förfarandet vid förstainstansrätten.

50 Kommissionen har även bestridit klagandens invändningar angående hänvisningen till mål avseende marknaden för traktorer. I de av förstainstansrätten meddelade domarna i dessa mål, som nämnts ovan i punkt 47 i förevarande dom, uppgavs den positiva inverkan på konkurrensen av öppenheten mellan de ekonomiska aktörerna uttryckligen bero på att utbudet på marknaden var uppsplittrat, vilket inte är fallet när det gäller marknaden för stålbalkar.

51 Kommissionen har dessutom hävdat att klaganden endast har invänt mot en enda omständighet, medan förstainstansrätten angav ett stort antal skäl till varför informationsutbytet hade en konkurrensbegränsande verkan. Enligt kommissionen skiljer sig marknaden för stålbalkar från marknaden för traktorer på det sättet att produkterna på förstnämnda marknad är mer enhetliga, vilket begränsar konkurrensen på grund av produkternas egenskaper.

52 Klaganden har i sin replik gjort gällande att dess invändningar avser de rättsliga följderna av den konstaterade marknadsstrukturen. Det rör sig alltså om en rättsfråga som skall prövas av domstolen.

53 Klaganden har hävdat att jämförelsen av marknaden för stålbalkar med marknaden för traktorer är omotiverad och att kriteriet avseende produkternas enhetlighet inte är relevant i föreliggande fall. I beslutet som gav upphov till domarna och som citeras i punkt 47 i förevarande dom behandlade nämligen kommissionen traktorer som enhetliga produkter eftersom de fyllde samma funktioner och kunde kombineras med hela serien av dragbara lantbruksredskap. Strukturen på den marknad som var föremål för dessa domar var av exceptionell natur, vilket inte är fallet i förevaramde mål.

Domstolens bedömning

54 Domstolen påpekar inledningsvis att den tredje grundens första del inte ens indirekt kan medföra att förstainstansrättens bedömning att det ifrågavarande informationsutbytet skall behandlas som en självständig överträdelse kan ifrågasättas, eftersom klaganden utan framgång ifrågasatte denna bedömning i den andra grunden.

55 Domstolen erinrar dessutom om att även om den generellt sett gör en fullständig prövning av huruvida villkoren för tillämpning av bestämmelserna i EG- och EKSG-fördragen är uppfyllda, skall dess prövning av kommissionens komplicerade ekonomiska bedömningar endast avse en kontroll av att reglerna för handläggning och för motivering har följts, att de faktiska omständigheter som lagts till grund för det omtvistade valet är materiellt riktiga, att bedömningen av dessa omständigheter inte är uppenbart oriktig och att det inte förekommit maktmissbruk (se, för ett liknande resonemang, angående artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) dom av den 11 juli 1985 i mål 42/84, Remia m.fl. mot kommissionen, REG 1985, s. 2545, punkt 34, svensk specialutgåva, volym 8, s. 277, och av den 17 november 1987 i de förenade målen 142/84 och 156/84, BAT och Reynolds mot kommissionen, REG 1987, s. 4487, punkt 62).

56 En sådan regel finns inskriven i EKSG-fördraget, artikel 33 första stycket, i vilken det föreskrivs att "domstolens prövning dock inte...[får] innefatta en värdering av den genom ekonomiska sakförhållanden och omständigheter uppkomna situationen, som föranlett dessa beslut eller rekommendationer, om det inte hävdas att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk eller uppenbart åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning".

57 Det är mot bakgrund av dessa omständigheter som denna del av grunden skall prövas.

58 Enligt den rättspraxis rörande marknaden för traktorer som nämnts i punkt 47 i föreliggande dom, i vilken förstainstansrätten och domstolen för första gången prövade ett avtal om informationsutbyte inom ramen för EG-fördraget, och vars allmänna överväganden kan överföras på EKSG-fördraget, strider ett sådant avtal mot konkurrensbestämmelserna när systemet för utbyte av information på ett skadligt sätt påverkar eller undanröjer graden av osäkerhet om den ifrågavarande marknadens funktion och följaktligen begränsar konkurrensen mellan företagen (se särskilt domen i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, punkt 90).

59 Kriterierna för samordning och samarbete som utgör konkurrensbegränsande samverkan förutsätter nämligen inte att en riktig "plan" skall ha utarbetats utan skall uppfattas mot bakgrund av vad som avses med konkurrens i EG- och EKSG-fördragens bestämmelser. Enligt fördragen skall varje ekonomisk aktör självständigt definiera den politik som den avser att följa på den gemensamma marknaden och de villkor som den avser att reservera för sina kunder (domen i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, punkt 86 och där angiven rättspraxis).

60 Även om det är riktigt att detta krav på självständighet inte utesluter att aktörerna har rätt att rationellt anpassa sig till det konstaterade uppträdandet eller förutse sina konkurrenters uppträdande, hindrar det emellertid strikt att det förekommer direkt eller indirekt kontakt mellan sådana aktörer, en kontakt som har till syfte eller resultat att utmynna i konkurrensvillkor som inte motsvarar de normala villkoren på marknaden i fråga med beaktande av de tillhandahållna produkternas eller tjänsternas beskaffenhet, hur betydelsefulla och hur många företagen var och nämnda marknads volym (domen i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, punkt 87 och där angiven rättspraxis).

61 Domstolen bekräftade i punkterna 88—90 i domen i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen det allmänna antagande som förstainstansrätten stödde sig på i sitt resonemang, nämligen att

— de ekonomiska aktörernas marknadskännedom på en verkligt konkurrensbetonad marknad i princip kan bidra till en hårdare konkurrens mellan leverantörerna, eftersom den omständigheten att en ekonomisk aktör tar hänsyn till den information om marknadens funktion som han har tillgång till tack vare systemet om utbyte av information för att anpassa sitt uppträdande på marknaden i ett sådant fall, med beaktande av utbudets splittrade karaktär, inte kan minska eller undanröja de övriga ekonomiska aktörernas osäkerhet i dess helhet vad gäller förutsebarheten av deras konkurrenters uppträdande, men

— utbytet av information om marknaden på en starkt koncentrerad oligopolistisk marknad, såsom marknaden i fråga, kan emellertid göra det möjligt för företagen att få kännedom om sina konkurrenters marknadsställning och kommersiella strategi och således på ett påtagligt sätt påverka den konkurrens som förekommer mellan de ekonomiska aktörerna.

62 Domstolen påpekade vidare i punkt 89 i domen i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen att förstainstansrätten borde ha beaktat att den information som utbytet avsåg var hemlig och detaljerad, att den lämnades regelbundet liksom att informationen endast var ämnad för företag som deltar i utbytet, med uteslutande av deras konkurrenter och konsumenterna.

63 I motsats till vad klaganden har hävdat kan ett system för informationsutbyte utgöra ett åsidosättande av konkurrensbestämmelser även om den ifrågavarande marknaden inte utgör en starkt koncentrerad oligopolistisk marknad. Förstainstansrätten slog visserligen i sin dom i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, vilken fastställdes av domstolen i domen i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, fast att marknaden för traktorer hade denna karaktär. I dessa domar beaktas emellertid ett antal kriterier i detta avseende, varvid den enda allmänna principen i fråga om marknadsstrukturen är att utbudet inte får vara splittrat.

64 Härav följer att förstainstansrätten genom att låta ett av kriterierna för bedömningen utgöras av den berörda marknadens oligopolstruktur, utan att därvid söka fastställa att det var fråga om en starkt koncentrerad marknad, inte åsidosatte artikel 65.1 i EKSG-fördraget såsom den skall tolkas i ljuset av domstolens rättspraxis avseende informationsutbyte.

65 Domstolen påpekar i fråga om fastställandet av att stålbalksmarknaden i föreliggande fall hade en oligopolstruktur endast att det var fråga om en

bedömning av de faktiska omständigheterna, vilken inte omfattas av domstolens kontroll inom ramen för ett överklagande. Detta följer också av konstaterandet i fråga om produkternas enhetliga karaktär.

66 Med hänsyn till den rättspraxis som angivits i punkterna 58—62 i föreliggande mål och med beaktande av de olika konstateranden som förstainstansrätten gjorde i punkterna 128—134 i den överklagade domen, av vilka det framgår att de omtvistade systemen för informationsutbyte minskade osäkerheten angående marknadens funktion, fann förstainstansrätten på goda grunder i punkt 135 i samma dom att dessa system klart påverkade självständigheten i deltagarnas beslut. Med hänsyn till vad som slagits fast i punkterna 136—139 i nämnda dom hade förstainstansrätten fog för sitt konstaterande i punkt 142 i samma dom att självständigheten i beslut som fattats av de företag som deltog i systemet klart hade minskat.

67 Av dessa överväganden följer att den tredje grundens första del inte skall tillmätas någon betydelse.

Den tredje grundens andra del

68 Klaganden har gjort gällande att förstainstansrätten, särskilt i punkterna 147 och 149 i den överklagade domen, har åsidosatt artikel 65.1 i EKSG-fördraget, genom att med stöd av en felaktig tolkning av kriteriet angående verkan av en "normal konkurrens" ha antagit att denna påverkades negativt av systemet för utbyte av information om order och leveranser. Förstainstansrätten har således inte beaktat att den "normala konkurrensen", i den mening som avses i denna bestämmelse från juli 1988 till juni 1990, präglades av ett övervakningssystem som inrättats av kommissionen och inom ramen för vilket företagen skulle lämna

gemensamma prognoser till kommissionen avseende marknadsdata, vilket innebär att de var tvungna att diskutera individuella uppgifter med varandra. Enligt klaganden gjorde förstainstansrätten en felaktig rättstillämpning när den underlät att beakta att de berörda företagens beteende var nödvändigt för samarbetet med kommissionen.

69 Enligt kommissionen är frågan huruvida utbytet av uppgifter om order och leveranser var nödvändigt för detta samarbete ingen rättsfråga, utan en fråga angående en sakomständighet. Denna delgrund kan således inte tas upp till prövning.

70 Kommissionen har i andra hand gjort gällande att det inte någonstans i den överklagade domen framgår att ett utbyte av individuella uppgifter avseende order och leveranser var nödvändigt för nämnda samarbete.

71 Enligt kommissionen har förstainstansrätten i punkterna 168—175 i den överklagade domen konstaterat att företagen hade dolt förekomsten av det omtvistade systemet för utbyte av information för kommissionen.

Domstolens bedömning

72 Domstolen påpekar att klaganden inte har anfört något argument för att ifrågasätta förstainstansrättens bedömning i punkterna 168—177 i den överklagade domen. I dessa punkter visade rätten att de berörda företagen för kommissionen hade hemlighållit såväl förekomsten och omfattningen av de samtal som de hållit, vilka hämmat konkurrensen, som de överenskommelser som de träffade.

73 Av detta följer att klagandens påstående att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning vid tolkningen av begreppet normal konkurrens i den mening som avses i artikel 65.1 i EKSG-fördraget, när den inte beaktade företagens påstådda behov av att utbyta information inom ramen för samarbetet med kommissionen inte skall tillmätas någon betydelse.

74 Följaktligen kan talan inte bifallas på den tredje grundens andra del.

Den tredje grundens tredje del

75 Denna delgrund rör punkt 143 i den överklagade domen, vilken har följande lydelse:

"Det går heller inte att godta argumentet att sökandens deltagande i det omtvistade systemet inte hade någon konkurrensbegränsande verkan då sökanden hade en obetydlig marknadsandel, och då statistiken i fråga inte omfattade försäljningen av U-formade profiler, vilket var den enda produkt som berörde sökanden. Även om sökanden enbart hade en obetydlig marknadsandel, har dess deltagande i det omtvistade systemet inte desto mindre inneburit att de andra deltagande företagen fick en fullständig och uppdaterad överblick avseende samtliga beställningar och leveranser av balkar på de olika nationella marknaderna, vilket därmed ökade värdet och tillförlitligheten av det ifrågavarande systemet för utbyte av information. Särskilt karaktären på de uppgifter som sökanden lämnat har i sig gjort det möjligt för de andra producenterna av U-formade profiler att få en mycket specifik kännedom om försäljningsutvecklingen av dess produkter på de olika geografiska marknaderna och, i synnerhet, att kontrollera i vilken utsträckning sökanden iakttog de traditionella handelsflödena. Slutligen, om, såsom sökanden har påstått, de uppgifter som sökanden erhöll var utan värde, är det svårt att förklara dess deltagande i det ifrågavarande systemet."

76 Klaganden har hävdat att förstainstansrätten gjorde en felaktig rättstillämpning genom att komma till slutsatsen att klagandens deltagande i systemet för utbyte av information var av konkurrensbegränsande karaktär, trots att klaganden av den information som utbyttes, med hänsyn till dess övergripande karaktär, inte kunde dra några slutsatser beträffande de produkter som den tillverkade, nämligen U-formade profiler. Förstainstansrätten kan inte heller gentemot klaganden göra gällande att de uppgifter som den tillhandahöll medförde att de andra företagen kunde skaffa sig en helhetsbild av situationen på marknaden.

77 Kommissionen anser att detta argument inte kan tas upp till sakprövning, eftersom det riktar sig mot förstainstansrättens fastställande och bedömning av de faktiska omständigheterna. I andra hand anser kommissionen att detta argument saknar grund. För det första har den omständigheten att klaganden deltog i systemet för utbyte av information möjliggjort för de övriga företagen att undersöka i vilken utsträckning klaganden iakttog de traditionella handelsflödena. Vidare utgör överlämnandet av information som normalt sett behandlas som konfidentiell, och som därigenom minskar den annars förekommande osäkerheten för andra företag, i sig en överträdelse av konkurrenslagstiftningen. Klaganden har slutligen inte redogjort för varför den deltog i det omtvistade systemet om de uppgifter den erhöll var så värdelösa som den har påstått.

Domstolens bedömning

78 Det skall framhållas att förstainstansrätten i punkt 143 i den överklagade domen konstaterade att den information som klaganden lämnade ökade värdet och tillförlitligheten av det omtvistade systemet för utbyte av information och gjorde det möjligt att kontrollera i vilken utsträckning klaganden iakttog de traditionella handelsflödena. Mot bakgrund av dessa konstateranden vad gäller de faktiska omständigheterna, vilka inte omfattas av domstolens prövning inom ramen för ett överklagande, kom förstainstansrätten med rätta till slutsatsen, i samma punkt i den överklagade domen, att klagandens deltagande i detta system hade en konkurrensbegränsande verkan.

79 Härav följer att den tredje grundens tredje del inte skall tillmätas någon betydelse.

Den tredje grundens fjärde del

80 I denna delgrund anförs en felaktig rättstillämpning i samband med bedömningen av klagandens deltagande i systemet för utbyte av information.

81 Delgrunden riktas mot punkterna 143 och 149 i den överklagade domen. Den första punkten har återgivits ovan i samband med prövningen av den tredje delgrunden. Den andra punkten har följande lydelse:

"Förstainstansrätten betonar slutligen att med tanke på, för det första, den typ av diskussioner som ägde rum inom stålbalkskommissionen, beträffande vilka sökanden oavbrutet hölls informerad genom de protokoll som ställdes till dess förfogande genom Walzstahl-Vereinigung, och, för det andra, med tanke på lydelsen i 1968 års meddelande, kan företagen i fråga inte ha hyst några rimliga tvivel om att utbytena i fråga var ägnade att förhindra, inskränka eller snedvrida den normala konkurrensen, och följaktligen inte heller att utbytena i fråga var av förbjuden karaktär med hänsyn till artikel 65.1 i fördraget. Samma slutsats framgår för övrigt av de överväganden som förstainstansrätten anger i del C nedan. I vilket fall som helst påverkas inte förbudet i sig av de påstådda svårigheterna att kunna bedöma om ett uppträdande är av förbjuden karaktär, eftersom förbudet är av objektiv karaktär. För övrigt anser förstainstansrätten att kommissionen i punkterna 266—271 i [det omtvistade beslutet] i tillräcklig utsträckning har motiverat sin ståndpunkt, att de omtvistade systemen stred mot den normala konkurrensen."

82 Klaganden har kritiserat punkterna 143 och 149 i den överklagade domen och gjort gällande att endast den omständigheten att klaganden hade kännedom om de andra företagens konkurrensbegränsande uppträdande, eller att klaganden eventuellt lämnade dem visst stöd, inte kan utgöra grund för påståendet att klaganden överträtt artikel 65.1 i EKSG-fördraget. Mot bakgrund av att det saknas gemenskapsbestämmelser som utsträcker ansvaret för omständigheter som avses i denna bestämmelse till anstiftare och medgärningsmän har förstainstansrätten åsidosatt principen *nullum crimen, nulla poena sine lege.*

83 Kommissionen har hävdat att den omständigheten att klaganden inte deltog i vissa möten och diskussioner inte hindrar att den har deltagit i det omtvistade systemet för utbyte av information, vilket förstainstansrätten har visat i punkterna 101—103 i den överklagade domen.

Domstolens bedömning

84 Nedan återges inledningsvis punkterna 101—106 i den överklagade domen, i vilka förstainstansrätten kom till slutsatsen att klaganden hade deltagit i överenskommelsen om det omtvistade systemet för utbyte av information:

"101 Förstainstansrätten framhåller för det första att de U-formade profilerna som sökanden tillverkar omfattades av det system för övervakning av order och leveranser som organiserats av stålbalkskommissionen. Det är även ostridigt att de U-formade profilerna ingår i den definition av stålbalkar som kommissionen använde i [det omtvistade beslutet] (se punkt 3).

102 För det andra är det ostridigt att sökanden i förevarande fall under perioden för överträdelser regelbundet lämnade uppgifter om sina order och leveranser av U-formade profiler till Walzstahl-Vereinigung och att denna förening lämnade dessa siffror, tillsammans med individuella uppgifter avseende andra tyska stålbalksproducenters order och leveranser, vidare till stålbalkskommissionens sekretariat, som Usinor Sacilor ansvarade för vid denna tidpunkt.

103 För det tredje är det även ostridigt att sökanden genom Walzstahl-Vereinigung erhöll tabeller som sammanställts av stålbalkskommissionens sekretariat på grundval av uppgifter som lämnats av sökanden och av motsvarande uppgifter från dess konkurrenter. Dessa tabeller innehöll sifferuppgifter rörande order och leveranser av stålbalkar, fördelade per företag och per land, från alla företag som deltog i systemet, inklusive sökanden. Under dessa omständigheter kan sökandens oavbrutna tillhandahållande av uppgifter endast förklaras med att den hade överenskommit med sina konkurrenter om att tillhandahålla dem samt om ett generellt ömsesidigt utbyte mellan de deltagande företagen.

104 Det är riktigt att sökanden enligt [det omtvistade beslutet] (punkt 38) inte deltog i stålbalkskommissionens möten, vilket innebär att de diskussioner som har förts på grundval av de uppgifter som lämnats inom ramen för övervakningssystemet (se punkterna 268 och 49—60 i [det omtvistade beslutet]), i avsaknad av några uppgifter som tyder på motsatsen, inte ingår bland de anmärkningar som har riktats mot sökanden. Det förhållandet att sökanden inte var en aktiv medlem i stålbalkskommissionen utgör emellertid inte ett bevis för att den inte deltog i den kritiserade överenskommelsen. För det första är det nämligen tillräckligt att sökanden faktiskt deltog i systemet för ömsesidigt utbyte, vars funktion sökanden kände till, för att bevisa att sökanden deltog i överenskommelsen om detta system. För det andra har sökanden inte bestridit att den hölls informerad genom Walzstahl-Vereinigung om alla aspekter av stålbalkskommissionens arbete (se punkt 33 i [det omtvistade beslutet]).

105 Slutligen har sökanden inte bestridit att den deltog i informationsutbytet genom Walzstahl-Vereinigung såsom anges i punkt 272 i [det omtvistade beslutet].

106 Mot denna bakgrund kan sökandens argument som innebär ett förnekande av dess deltagande i det omtvistade informationsutbytet inte godtas."

85 Det kan konstateras att förstainstansrätten tillämpade artikel 65.1 i EKSG-fördraget korrekt när den i punkt 104 i den överklagade domen slog fast att sökandens faktiska deltagande i systemet för ömsesidigt utbyte, vars funktion sökanden kände till, var tillräckligt för att bevisa att sökanden deltog i överenskommelsen om detta system.

86 Denna bestämmelse, i vilken det finns en generell föreskrift som innebär att "överenskommelser... som är ägnade att... förhindra, inskränka eller snedvrida den normala konkurrensen är förbjudna", är nämligen tillämplig även när en part till en överenskommelse inte har dragit någon nytta av den.

87 Härav följer att den tredje grundens fjärde del inte kan tillmätas någon betydelse.

88 Av ovanstående framgår att talan inte kan vinna bifall på den tredje grunden.

Den fjärde grunden

89 Genom den fjärde grunden görs gällande att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättslig bedömning vad gäller de kritiserade uppträdandena i fråga om fastställande av priser på den tyska marknaden.

90 Grunden riktar sig mot slutsatsen i punkt 163 i den överklagade domen att kommissionen i vederbörlig ordning hade fastställt att sökanden deltagit i de överenskommelser om fastställande av priser på den tyska marknaden som sökanden kritiserats för i det omtvistade beslutet.

91 Förstainstansrätten nådde denna slutsats efter den prövning som återgivits i punkterna 156—162 i den överklagade domen och vilka har följande lydelse:

"156 I punkterna 152 (rörande de faktiska omständigheterna) och 273 fjärde strecksatsen (rörande de rättsliga omständigheterna) i [det omtvistade beslutet] har kommissionen kritiserat sökanden för att med TradeARBED ha ingått en överenskommelse om prisfastställelse på den tyska marknaden. Kommissionen grundade sig på en handskriven anteckning angående mötet med koncernen VA Profilstahl den 18 april 1989 som upprättats av Walzstahl-Vereinigung.

157 Sökanden har för det första gjort gällande att det inte fanns någon företrädare för sökanden närvarande vid det ifrågavarande mötet. För det andra kan man inte av den handskrivna anteckningen rörande detta möte, vilken upprättats av Walzstahl-Vereinigung (punkt 152 i [det omtvistade beslutet]), dra slutsatsen att sökanden deltog i ett samordnat förfarande avseende de priser som gällde före detta möte. Med hänsyn till marknadens oligopolstruktur innebar det förhållandet att TradeARBED

förväntade sig att sökanden skulle tillämpa vissa överenskomna priser inte nödvändigtvis att sökanden var bunden av en eventuell överenskommelse avseende dessa priser. Enligt ordalydelsen i nämnda anteckning skulle sökanden dessutom 'iaktta' ('respektieren') priserna i fråga (en formulering som kan avse en utomstående part) men inte 'efterleva' ('einhalten') de 'kontraktuella' skyldigheterna (den formulering som generellt används för deltagarna i ett samordnat förfarande). Sambandet mellan ovannämnda möte och mötet den 20 januari 1988 i Düsseldorf, som åberopats av kommissionen för att bestrida detta resonemang, har enligt sökanden uppfunnits av svaranden.

158 I nämnda anteckning som gjorts av Walzstahl-Vereinigung har den påstådda överenskommelsen om priset inte heller angivits på ett tillräckligt konkret sätt såvitt avser den tidpunkt då överenskommelsen träffades, överenskommelsens exakta föremål och de företag som var parter till överenskommelsen. Denna avsaknad av konkreta uppgifter utgör enligt sökanden ett åsidosättande av dess rätt till försvar och utgör ett hinder för att det skall gå att utesluta att den påstådda överträdelsen hade preskriberats.

159 Under alla omständigheter framgår det av ovanstående anteckning att sökanden inte hade iakttagit de priser som eventuellt hade överenskommits, vilket utgör ett tecken på att sökanden inte var part till den påstådda överenskommelsen.

160 Förstainstansrätten framhåller att den relevanta delen av anteckningen från mötet av den 18 april 1989 (dokument nr 56) har följande lydelse:

'Arbed hindrade högre tillägg för UPN 320 och större (de andra leverantörerna — framförallt Hoesch [Stahl AG, vilket bolag gått samman med Krupp Stahl för att bilda sökanden] — borde först iaktta de överenskomna priserna)'.

161 Det framgår av punkt 273 fjärde strecksatsen i [det omtvistade beslutet] att kommissionen inte kritiserade sökanden för att ha deltagit i en prisöverenskommelse som träffades den 18 april 1989 utan för att ha varit part till en tidigare överenskommelse som träffats med TradeARBED. Det är även ostridigt att sökanden tillverkade profiler kallade UPN 320 och till vilka anteckningen från mötet den 18 april 1989 hänvisar.

162 Förstainstansrätten anser i förhållande till omständigheterna i förevarande fall att nämnda anteckning i tillräcklig grad visar att det förelåg en prisöverenskommelse mellan TradeARBED och Hoesch, vilken ingåtts vid en tidpunkt före den 18 april 1989. Det förhållandet att kommissionen varken... har kunnat fastställa datumet för denna överenskommelse eller dess föremål (förutom att det rör sig om varor som tillverkas av Hoesch) påverkar inte slutsatsen att det fanns ett sådant avtal vid denna tidpunkt."

92 Klaganden har gjort gällande att förstainstanrätten har åsidosatt dess rätt till försvar, artikel 15 i EKSG-fördraget samt klagandens rätt till rättsligt skydd genom att i punkt 162 i den överklagade domen konstatera att klaganden hade träffat en prisöverenskommelse före den 18 april 1989 utan att varken fastställa innehållet i överenskommelsen eller den tidpunkt då den träffades. Klaganden har ifrågasatt huruvida en anteckning som den som avses i punkterna 156—160 i den överklagade domen kan bevisa att den träffat en överenskommelse.

93 Kommissionen anser att det argumentet inte kan upptas till prövning eftersom det avser en bedömning av faktiska omständigheter och inte klargör vilka materiella felaktigheter som förstainstansrättens konstaterande innehåller eller på vilket sätt den har missuppfattat bevisningen. Klaganden har inte heller åberopat något argument som utgör ett ifrågasättande av nämnda antecknings bevisvärde.

Domstolens bedömning

94 Det är tillräckligt att konstatera att klaganden genom den fjärde grunden har kritiserat förstainstansrättens bedömning av bevisningen utan att det ens har påstått att det har varit fråga om en missuppfattning.

95 Med stöd av den rättspraxis som det har erinrats om i punkt 19 i förevarande dom kan den fjärde grunden således inte upptas till prövning.

Den femte grunden

96 I den femte grunden anförs att artikel 65.5 i EKSG-fördraget har åsidosatts vad gäller bedömningen av det fel som sökanden har gjort sig skyldig till.

97 Denna grund riktas mot punkt 149 i den överklagade domen, vilken redan har återgivits i punkt 81 i förevarande dom.

98 I denna grund har sökanden gjort gällande att förstainstansrätten har åsidosatt artikel 65.5 i EKSG-fördraget, enligt vilken kommissionen är behörig att fastställa böter för företag, samt vårdslöshetsprincipen, eftersom förstainstansrätten har överdrivit omfattningen av den vårdslöshet som klaganden gjort sig skyldig till. Förstainstansrätten har i synnerhet inte beaktat den tvetydighet vad gäller begreppet "den normala konkurrensen" i den mening som avses i punkt 1 i denna artikel som uppstått genom kommissionens uppträdande. Förstainstansrätten har i punkt 149 i den överklagade domen felaktigt antagit att klaganden

var fullständigt medveten om att dess uppträdande var förbjudet. Det var fel av förstainstansrätten att vid fastställandet av böterna inte beakta de förmildrande omständigheter som består i att klaganden faktiskt endast i ringa grad var medveten om att dess uppträdande var förbjudet.

99 Kommissionen har gjort gällande att förstainstansrätten i punkterna 101—103 i den överklagade domen har visat att sökanden själv deltog i det omtvistade systemet för utbyte av information. Dessutom bestod den information som utbyttes mellan producenterna inte av den övergripande statistik som lämnades till kommissionen, utan av individuella uppgifter om företagens order och leveranser vilka kommissionen inte hade kännedom om, vilket har angivits i punkt 168 i den överklagade domen och beträffande vilka kommissionens uppträdande således inte kunde leda till någon tvetydighet.

Domstolens bedömning

100 Det skall erinras om att klaganden genom den tredje grundens första del utan framgång har ifrågasatt att det ifrågavarande informationsutbytet var av konkurrensbegränsande karaktär.

101 Klaganden har inte heller ifrågasatt del C i den överklagade domen som avser kommissionens inblandning i den överträdelse som har lagts klaganden till last vad gäller informationsutbytet rörande order och leveranser inom stålbalkskommissionen, och särskilt punkterna 167—177 i den överklagade domen, i vilka förstainstansrätten slår fast dels att det kritiserade informationsutbytet avsåg individualiserade uppgifter för respektive företag och respektive nationell marknad och inte månatliga övergripande uppgifter som lämnats till kommissionen, dels att kommissionen inte kände till det informationsutbyte som skedde mellan företagen.

102 Härav följer att klaganden inte kan vinna framgång med att kritisera punkt 149 i den överklagade domen i vilken förstainstansrätten såväl av de diskussioner som fördes inom stålbalkskommissionen, vilka klaganden löpande hölls informerad om, som av de överväganden som rör det förhållandet att kommissionen inte var inblandad i det omtvistade informationsutbytet drog slutsatsen att det för de ifrågavarande företagen inte kunde råda några rimliga tvivel om att det berörda utbytet syftade till att hindra, begränsa eller snedvrida den normala konkurrensen.

103 Det följer tvärtom av samtliga dessa överväganden att det är med rätta som förstainstansrätten kom till denna slutsats och att den därigenom inte åsidosatte artikel 65.5 i EKSG-fördraget och vårdslöshetsprincipen.

104 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på den femte grunden.

Den sjätte grunden

105 Den sjätte grunden avser ett åsidosättande av artikel 15 i EKSG-fördraget.

106 Klaganden har hävdat att förstainstansrätten inte iakttog kravet på en tillräcklig motivering av sättet att beräkna böterna genom att i punkt 196 i den överklagade domen anse att det omtvistade beslutet innehöll en tillräcklig motivering i detta avseende.

107 I punkterna 198 och 199 i nämnda dom innehåller förstainstansrättens resonemang en motsägelse genom att det där anges att företagen i detalj skall

ges kännedom om sättet att beräkna böterna utan att de skall vara tvungna att väcka talan för att uppnå detta syfte, samtidigt som det i punkterna 200 och 201 i samma dom anges att uppgifterna om sättet att beräkna böterna inte ingår i motiveringen.

108 Kommissionen har hävdat att förstainstansrätten har prövat motiveringen av böternas storlek, bland annat i punkt 197 i den överklagade domen. Kommissionen anser att förstainstansrättens resonemang inte innehåller någon motsägelse. I punkt 198 i denna dom ansåg förstainstansrätten att det var "önskvärt" att beräkningssättet angavs i det beslut varigenom böter påförs, men den ansåg inte att det var fråga om en skyldighet. Förstainstansrätten hade således fog för sin bedömning att kommissionen hade uppfyllt sin motiveringsskyldighet eftersom samtliga kriterier för att bedöma sanktionens storlek hade angetts i det omtvistade beslutet.

Domstolens bedömning

109 Det skall inledningsvis erinras om att enligt artikel 15 första stycket i EKSG-fördraget skall "[k]ommissionens beslut, rekommendationer och yttranden... vara motiverade och hänvisa till de yttranden som kommissionen skall inhämta".

110 Enligt fast rättspraxis har skyldigheten att motivera ett individuellt beslut till syfte att göra det möjligt för domstolen att pröva beslutets lagenlighet och att ge den berörda parten de upplysningar som är nödvändiga för att denne skall kunna bedöma om beslutet är välgrundat eller om det eventuellt är behäftat med ett sådant fel att det är möjligt att ifrågasätta dess giltighet (dom av den 7 april 1987 i mål 32/86, Sisma mot kommissionen, REG 1987, s. 1645, punkt 8).

111 I förevarande fall fann förstainstansrätten i punkt 196 i den överklagade domen på goda grunder att punkterna 300—312, 314 och 315 i skälen till det omtvistade beslutet innehåller en tillräcklig och relevant redogörelse för de faktorer som beaktades för den generella bedömningen av hur allvarliga de olika konstaterade överträdelserna var.

112 I punkt 300 i skälen till det omtvistade beslutet erinras nämligen om hur allvarliga överträdelserna varit, och de omständigheter som beaktats när bötesbeloppet fastställdes anges också där. Således beaktades i punkt 301 i skälen den ekonomiska situationen för stålindustrin, i punkterna 302—304 överträdelsernas ekonomiska inverkan, i punkterna 305—307 omständigheten att åtminstone vissa av företagen kände till att deras agerande stred eller hade kunnat strida mot artikel 65 i EKSG-fördraget, i punkterna 308—312 de missförstånd som hade kunnat uppstå under krishanteringen och, i punkt 316, överträdelsernas varaktighet. Det omtvistade beslutet visar dessutom i detalj hur varje företag deltagit i respektive överträdelse.

113 Det skall konstateras att uppgifterna i det omtvistade beslutet gav det berörda företaget kännedom om motiven för den vidtagna åtgärden, så att det kunde göra sina rättigheter gällande, och gemenskapsdomstolen kan genom uppgifterna utöva sin kontroll av att nämnda beslut är lagenligt. Härav följer att förstainstansrätten inte åsidosatte artikel 15 i EKSG-fördraget när den fann att nämnda beslut var tillräckligt motiverat i fråga om fastställelsen av bötesbeloppet.

114 Domstolen erinrar i fråga om angivelsen av sifferuppgifter avseende metoden för beräkning av böterna, att hur användbara och önskvärda sådana uppgifter än må vara är de inte oundgängliga med hänsyn till skyldigheten att motivera ett beslut varigenom böter påförs. Det skall därvid betonas att kommissionen under alla omständigheter självfallet inte skulle kunna avsäga sig sin befogenhet att göra skönsmässiga bedömningar genom att uteslutande och rutinmässigt hänvisa till matematiska formler (dom av den 16 november 2000 i mål C-291/98 P, Sarrió mot kommissionen, REG 2000, s. I-9991, punkterna 75—77, och domen i det ovannämnda målet Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 464).

115 Härav följer att talan inte kan bifallas på den sjätte grunden.

Den sjunde grunden

116 Den sjunde grunden avser ett åsidosättande av artikel 6 i Europakonventionen och baseras på ett påstående om att förfarandet vid förstainstansrätten har pågått orimligt lång tid.

117 Klaganden har hävdat att förstainstansrätten genom den orimligt långa tid på nästan fem år som förfarandet pågått har åsidosatt klagandens rätt till rättsligt skydd inom skälig tid. Klaganden har gjort gällande att domstolen i dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen (REG 1998, s. I-8417) ansåg att ett domstolsförfarande som pågått i fem år och sex månader inte kunde motiveras.

118 Klaganden anser att förfarandets sammanlagda varaktighet måste beaktas. I förevarande mål skulle domstolen bedöma handlingar som ägt rum nästan femton år innan domen meddelades. Ett beslut som antas efter att så lång tid har förflutit berör varken företaget i den form som det hade när det anklagades för de ifrågavarande överträdelserna eller de personer som faktiskt utgjorde dess ledning, utan liknar en underlåtelse att fatta beslut.

119 Kommissionen anser att i jämförelse med förfarandet i det ärende som gav upphov till domen i det ovannämnda målet Baustahlgewebe mot kommissionen har förfarandet i förevarande mål inte pågått orimligt lång tid. Den tid som ett förfarande tar i anspråk skall bedömas med hänsyn till de särskilda omständigheterna i varje enskilt mål och i synnerhet med hänsyn till tvistens betydelse för den berörda parten, ärendets komplexitet samt sökandens och de behöriga myndigheternas uppträdande.

120 Kommissionen har framhållit att det bötesbelopp som klaganden ålades i förevarande fall uppgick till 13 000 ecu, att målet var komplext, vilket framgår av omfattningen av det omtvistade beslutet, att talan väckts i elva fall på fyra olika språk och att 65 pärmar med 10 563 numrerade handlingar ingivits. Handläggningen av klagandens ansökningar om att få ta del av kommissionens interna handlingar innebar att åtgärder för processledning behövde vidtas, vilket framgår av punkterna 20—25 i den överklagade domen.

Domstolens bedömning

121 Domstolen erinrar om att den allmänna gemenskapsrättsliga principen att envar har rätt till en opartisk rättegång, däribland rätten till rättegång inom skälig tid, är tillämplig inom ramen för en talan mot ett beslut av kommissionen varigenom ett företag har ålagts böter för överträdelse av konkurrensrätten (domarna i de ovannämnda målen Baustahlgewebe mot kommissionen, punkt 21, och Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 179).

122 Frågan huruvida handläggningstiden är rimlig skall bedömas med hänsyn till de särskilda omständigheterna i varje enskilt ärende och i synnerhet med hänsyn till tvistens betydelse för den berörde, ärendets komplexitet samt sökandens och de behöriga myndigheternas uppträdande (domarna i de ovannämnda målen Baustahlgewebe mot kommissionen, punkt 29, och Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 187).

123 Domstolen har dock i detta avseende preciserat att uppräkningen av dessa kriterier inte är uttömmande. Vid bedömningen av huruvida handläggningstiden är rimlig krävs inte en systematisk bedömning av omständigheterna i ärendet med beaktande av samtliga kriterier, när tidsåtgången för förfarandet framstår som motiverad med beaktande av enbart ett kriterium. Syftet med dessa kriterier är att fastställa huruvida ärendets handläggningstid är motiverad eller ej. Ärendets

komplexitet eller sökandens obstruerande uppträdande kan således anses motivera en tidsåtgång som vid första anblicken förefaller alltför stor. Omvänt kan tidsåtgången anses överskrida en rimlig tidsfrist även med beaktande av enbart ett kriterium, särskilt när tidsåtgången beror på de behöriga myndigheternas uppträdande. I vissa fall kan tidsåtgången för en del av förfarandet omgående anses som rimlig, när det framgår att den motsvarar den genomsnittliga handläggningstiden för ärenden av det aktuella slaget (domen i det ovannämnda målet Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 188).

124 Domstolen erinrar i förevarande fall om att förfarandet vid förstainstansrätten hade sin upprinnelse i ansökan som inkom den 11 april 1994, genom vilken klaganden väckte talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet, och att förfarandet avslutades den 11 mars 1999 när den överklagade domen meddelades. Förfarandet pågick således i nästan fem år.

125 Denna tidsperiod kan i förstone synas lång. Man skall emellertid komma ihåg att elva företag förde talan om ogiltigförklaring mot samma beslut, på fyra olika rättegångsspråk.

126 Förstainstansrätten hade som framgår av punkterna 19—25 i den överklagade domen att ta ställning till olika bestridanden avseende tillgången till handlingar rörande det administrativa förfarandet. Kommissionen inkom den 24 november 1994 med 11 000 handlingar hänförliga till det omtvistade beslutet och gjorde gällande att de berörda företagen inte borde få tillgång till de handlingar som innehöll affärshemligheter och dess interna handlingar. Förstainstansrätten var därför tvungen att höra parterna i denna fråga, undersöka samtliga dessa handlingar och besluta vilka handlingar som var och en av sökandena kunde få tillgång till.

127 Genom beslut av den 19 juni 1996 i målen T-134/94, T-136/94—T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 och T-157/94, NMH Stahlwerke m.fl. mot kommissionen (REG 1996, s. II-537) avgjorde

förstainstansrätten sökandenas rätt till tillgång till kommissionens handlingar i målet, vilka härrörde dels från sökandena själva, dels från tredje man i förfarandena, handlingar som kommissionen klassificerade som konfidentiella i dessa parters intressen.

128 I beslutet av den 10 december 1997 i de förenade målen T-134/94, T-136/94—T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 och T-157/94, NMH Stahlwerke m.fl. mot kommissionen (REG 1997, s. II-2293) tog förstainstansrätten ställning till sökandenas yrkanden om tillgång till de handlingar som av kommissionen klassificerats som interna.

129 De olika mål i vilka talan väckts av andra företag som berördes av det omtvistade beslutet förenades till gemensam handläggning vad gäller bevisupptagning och muntligt förfarande. Som angavs i punkterna 26—35 i den överklagade domen beslutade förstainstansrätten om åtskilliga åtgärder för processledning inom ramen för förberedelserna av detta förfarande. Förstainstansrätten ställde därför flera skriftliga frågor till parterna och beslutade att handlingar skulle inges och att vittnen skulle höras.

130 Det muntliga förfarandet avslutades efter förhandlingen den 27 mars 1998.

131 Den överklagade domen meddelades den 11 mars 1999 i likhet med övriga tio domar, genom vilka målen avseende talan mot det omtvistade beslutet avgjordes.

132 Av vad som anförts ovan följer att tidsutdräkten för det förfarande som utmynnade i den överklagade domen bland annat förklaras av antalet företag som deltog i det ifrågasatta samordnade förfarandet och som väckt talan mot det

omtvistade beslutet, vilket fordrade parallella undersökningar av dessa mål, av de rättsliga frågor som var förenade med tillgången till kommissionens stora mängd handlingar i målet, av förstainstansrättens fördjupade utredning avseende handlingarna i målet och av de språkhinder som förstainstansrättens rättegångsregler medförde.

133 Tidsåtgången för förfarandet vid förstainstansrätten var alltså motiverad med hänsyn till målets särskilda svårighetsgrad.

134 Talan kan därmed inte vinna bifall på den sjunde grunden.

135 Av vad anförts följer att överklagandet skall ogillas.

Rättegångskostnader

136 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i samma regler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom kommissionen har yrkat att klaganden skall ersätta rättegångskostnaderna och klaganden har tappat målet, skall den ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

följande dom:

1) **Överklagandet ogillas.**

2) **Krupp Hoesch AG skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Wathelet Edward La Pergola

Jann von Bahr

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 2 oktober 2003.

R. Grass M. Wathelet

Justitiesekreterare Ordförande på femte avdelningen